

I M P E R I V M F E S S A N V M.

Obilissima totius Africae regio Barbaria continuatur Aegypto, & in sex partes dividitur, quarum una est provincia Barcana, quinque reliquae sunt regna; Tunesanum, Tremisenum, FESSANVM,

Nomen.

Maurocanum, & Darense. FESSANVM, quod & Fessa regnum dicitur, olim Ampelusia quibusdam appellatum creditur, Graeco vocabulo, à vitibus, quarum magna illic fuerit copia, deducto: ab aliis totus hic tractus Mauritania Tingitana dicta fuit, ab oppido olim florentissimo Tingi, hodie *Tanger*. Nunc nomen refert primariae, quae in eo est, urbis. Ab Occidente terminatur mari Atlantico, à Septentrione freto Herculeo, ab Ortu Mulvia flumine, ab Austro regno Maurocano. Aeris temperies alia hic & illic, quibusdam in locis melior, in quibusdam deterior. Frigidissimis alibi obfusa est montibus, solitudineque habet, & deserta. Si tamen maximae ejus spectes partem, fertilissima est & beatissima. Ager quippe frugum excellentia nulli cedere videtur. Vitibus oleisque luxuriat. Ficubus & amygdalis abundat, necnon gossipio. Planta hic reperitur singularis, *Maus* dicta, fructum ferens saporis gratissimi & dulcissimi, quantitate mali citrei: Mahometanorum Rabbini hunc esse fructum ajunt, qui primis parentibus interdictus fuit, cujusque foliis pudenda texerunt. Folia illi sunt longa & lata. Armentis etiam, pecoribus, equis, camelis, capreolis, leporibusque scatet. Regnum hoc multis irrigatur fluviis, quorum insigniores & navigabiles sunt *Subu* & *Luccus*, Subu antiquis *Subur* dictus, originem ducit ex maximo fonte in horridiore silva Seligi montis in provincia *Cheuz*, in quem multi excurrunt fluvii, quique post longos ductus & meatus patenti ac profundo satis ostio se in Oceanum exonerat, navesque ibidem magnas recipit. Luccus Ptolemaeo *Lissus*, ex Gumaræ montibus originem ducens in Oceanum excurrit. Est in ejus ostio civitas *Haraïdos*, cujus portus ingressu difficillimus. Montes hic crebri, inter quos *Zarhon* mons, qui à planitie *Efais* incipiens, patet in longitudinem circiter 30 milliaria Occasum versus, in latitudinem 10. Eminus silvam magnam & desertam refert, cujus arbores omnes oleae sunt. Sunt & alii *Zalaga*, *Selelgo*, *Azgan*, *Centopozzi*.

Regiones Temesna.

Fessa regiones sunt septem: Temesna, Territo-
Africa.

rium Fessa, presse sic dictum, *Asger*, *Elhabata*, *Erisa*, *Garetum* & *Elchaufum*, sive *Chauz*. Temesna regio principium capit à fluvio *Omirabith* versus occidentem, & protenditur ad Ortum versus *Buragragum* fluvium. A meridie terminatur monte Atlante, à Septentrione Oceano. Fuit hæc semper totius Africae caput, in qua olim oppida numerata fuere quadraginta: arcēs vero trecentae. Verum belli furoribus, qui istuc saevierunt, civitates omnes & oppida deleta sunt, & vastata omnia. Iam denuo revirescere incipit, pluribusque oppidis inhabitari. Inter ea *Rabato* civitas magna ad littus Oceani exstructa, muris & structura Marocco persimilis, licet ambitu dissimilis. Sunt etiam *Thagai*, *Salla*, aliaque. Fessa provincia à fluvio *Buragrago* versus Ortum protenditur, usque ad fluvium *Inavem*, à Septentrione fluvio *Subu*, à Meridie Atlantis radicibus clauditur. Ager non minus frugibus fructibusque quam armentis abundat. Vites ubique, oleae & fruges optimae proveniunt. Oppida nonnulla numerantur in agro Fessano, sed ipsa urbs Fessa, metropolis est. Videtur esse *Volobitis* Ptolemæi. Sita est in regni hujus medietate. Conditam referunt anno Domini DCC LXXXVI. Metropolim totius Mauritaniae esse dictitant, & aulam totius Occidentis nominant. Sunt qui opinantur, nomen habere ab auro, quod cum prima ejus fundamenta jacerentur, eo loco inventus fuerit auri cumulus, quod Arabibus Fez appellatur. Alii à fluvio Fez nomen habere credunt, is enim eam interfecat, & in urbem collapsus in infinitas fere partes per quosdam aqueductus se dispergit, ac per singulas fere domos, per templa, per collegia, per hospitia & xenodochia se diffundit. Deinde per foricas percurrentes, totius civitatis sordes secum trahit, atque foras in fluvium inducit, atque hæc dicitur Fessa vetus. Aedificiis superbit plurimis splendidisque. Templum sunt 1000. Inter quae eminet illud, quod vocant *Carauvea*, ambitum habens sesquimilliaris. Portas numerat unam & triginta. In hoc templo singulis noctibus accenduntur 1000 lucernae. Reditus templi in singulos dies feruntur esse ducentorum aureorum. Collegia in quibus studiosi artibus, Medicinae, Legibusque operam dant, permulta sunt. Vnum praeter ceteris nobile, in cujus exstructionem Rex *Habu Henon* quadringenta octoginta aureorum millia effudisse dicitur. Est etiam & alia Fessa, quae nova dicitur; duplici cincta muro altissimo ac munitionissimo.

Fessa provincia.

Fessa civitas.

Asgara regio à Septentrione Oceano alluitur, ab Occasu ad fluvium usque *Buragragum* extendi-

C